

Technikai segédlet a Rendszermodellezés (VIMIAA00) házi feladathoz

Hibatűrő Rendszerek Kutatócsoport

2017

Tartalomjegyzék

1. Előszó	1	4.3. A modell megnyitása	4
2. Alapismeretek	1	4.4. A modell kimentése	4
2.1. Eclipse bevezető	2	5. Modellezés, szimuláció	4
2.2. Az Eclipse munkaterület	2	5.1. Állapot alapú modellezés	4
2.3. A Eclipse felhasználói felület	2	5.2. Modellezés Yakinduban	4
2.4. Yakindu bevezető	2	5.3. A modell működésének szimulálása	5
3. A modellező eszköz telepítése	2	5.4. A modell működésének tesztelése .	6
3.1. Java környezet	2	5.5. A modell kipróbálása	7
3.2. A Yakindu letöltése és beüzemelése	3	5.6. Kódgenerálás	7
4. Projekt létrehozása, importálása	3	6. Feladatkiadás és feladatbeadás	7
4.1. A projekt és modell létrehozása . . .	3	Irodalomjegyzék	8
4.2. Yakindu projekt importálása . . .	4		

Bevezetés

1. Előszó

Jelen segédanyag a BME VIK elsőéves informatikus hallgatói számára készült a *Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszéken* Lucz Soma és Farkas Rebeka munkájának felhasználásával, és a Rendszermodellezés (VIMIAA00) című tárgy kötelező házi feladatának elkészítésében segít. A Yakindu eszköz¹ egy állapot alapú modellezést, szimulációt és kódgenerálást támogató eszköz.

Figyelem! A szöveg a *Yakindu* 2.9-es verziójával van összhangban. Kérjük, hogy idén (2017-ben) a házi feladat elkészítéséhez is ezt a verziót használják.

2. Alapismeretek

A Yakindu modellező eszköz az Eclipse nevű fejlesztőkörnyezet egy kiterjesztéseként érhető el. Mindkét szoftver nyílt forráskódú és az *Eclipse Public Licence* keretében ingyen használható. Ez a fejezet egy áttekintést ad az Eclipse és a Yakindu főbb fogalmairól.

¹<http://statecharts.org/>

2.1. Eclipse bevezető

Az Eclipse egy ingyenes, nyílt forráskódú és többcélú fejlesztőkörnyezet, amely egy közös platformból és arra épülő *plugin* (beépülő) modulokból áll. A megfelelő pluginok kiválasztásával ill. saját pluginok fejlesztésével az Eclipse képességei szabadon megválaszthatóak. A legtöbben Java fejlesztőkörnyezetként találkoznak vele, pedig többféle előre csomagolt változata is létezik (pl. C/C++ fejlesztéshez, webfejlesztéshez, modell alapú szoftvertervezéshez stb.), melyek mindegyike a célnak megfelelő pluginokat tartalmazza.

2.2. Az Eclipse munkaterület

Az Eclipse a munkát *Workspace*-ekbe (munkaterület, munkakönyvtár) szervezi, amely a merevlemezünk egy erre célra kijelölt (de szabadon megválasztható) könyvtára. A workspace-ek *Project*-eket tartalmaznak, amelyeket szükség esetén *Working Set*-ekbe lehet szervezni. Többféle projektet lehet létrehozni, pl Java, C++, Plug-in projekt stb. Projektet lehet exportálni (pl. zip fájlba tömörítve), illetve importálni, így egy projekt workspace-ek és számítógépek között hordozható.

2.3. A Eclipse felhasználói felület

Az Eclipse elindítása után a *Workbench* felület látszik, amely nyitott szerkesztőkből és nézetekből, valamint menüsorból, eszköztárakból, állapotsorból áll.

A *szerkesztőket* (Editor) használjuk a munkaterület fájljainak megnyitására és módosítására. Többféle szerkesztő használható egyszerre akár több példányban – pl egyszerre több Java fájl lehet megnyitva, vagy akár Java és XML szerkeszthető együtt. A szerkesztőterületek igény szerint különféleképpen elrendezhetőek a képernyőn, akár külön ablakba is áthúzóhatók.

A szerkesztők mellett további funkciókat tesznek elérhetővé a különféle *nézetek* (View). Például a **Console** nézet a fejlesztőkörnyezetből elindított programok szabványos be- és kimeneti (ill. hibakimeneti) konzolját mutatja, a **Search** nézet a kereséseink találatait listázza stb. Talán a legfontosabb nézet a **Project Explorer** (valamint **Package Explorer** stb.), amelyen keresztül a workspace tartalmát böngészhetjük.

A nyitott nézetek, eszköztárak stb. körét és elrendezését az éppen használt *perspektíva* (Perspective) határozza meg, amelyet valamely munkafázis támogatására válogattak össze. A perspektíva természetesen testreszabható a nyitott nézetek kézi áthelyezésével, bezárásával, valamint újak megnyitásával (**Window | Show View**).

2.4. Yakindu bevezető

A Yakindu egy nyílt forráskódú eszköz reaktív, eseményvezérelt rendszerek specifikálására és fejlesztésére állapotgépek [1] segítségével. Tartalmaz egy könnyen használható grafikus szerkesztőt, eszközöket validációhoz és szimulációhoz, valamint kódgenerátorokat különböző platformokra. A Yakindu Eclipse pluginok csoportjaként van megvalósítva, saját perspektívával, szerkesztőkkel és nézetekkel, amelyeket a következő fejezetek tárgyalnak.

3. A modellező eszköz telepítése

3.1. Java környezet

Ahhoz, hogy az Eclipse alapú Yakindu, továbbá a házi feladathoz segítséget nyújtó további eszközök futni tudjanak, a Java fejlesztőkészlet (Java Development Kit, JDK) előzetes telepítése szükséges (minimum 7-es verzió, javasolt 8-as verzió).

A JDK telepítőkészletet az Oracle honlapjáról² lehet letölteni. Az oldalon a **Java SE Development Kit** feliratú szürke dobozban az **Accept License Agreement** lehetőséget kell kiválasztani, ekkor

²<http://www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/jdk8-downloads-2133151.html>

az alatta lévő listából letölthető a platformunknak megfelelő telepítőfájl. A telepítés **Next**, **Next**, **Finish** típusú, nem igényel különösebb fejtörést. Amennyiben valamilyen további reklámtermék (pl. Ask.com) telepítését is felajánlja, azt nem szükséges elfogadni.

Megjegyzés. Figyelem: a hivatalos Oracle JVM-et ajánljuk. OpenJDK-val maga a feladat megoldható, de nem tudjuk biztosítani hogy működni az opcionális használatra szánt, a kötelező házi feladat kipróbálását segítő grafikus felület (ld. 3. szakasz).

3.2. A Yakindu letöltése és beüzemelése

A linkelt oldalról³ tölthető le egy teljes Eclipse a Yakinduval kiegészítve. Itt a jobb oldali oszlopban a *Full Eclipse* alatt lehet kiválasztani az oprendszernek megfelelő verziót. (Alternatívaként természetesen lehetséges egy meglévő Eclipse példány kiegészítése a Yakindu pluginjeivel; ez kezdő Eclipse felhasználóknak nem ajánlott, és nem nyújtunk segítséget hozzá.)

A programot nem kell telepíteni – letöltés és kicsomagolás után egy futtatásra kész állományt kapunk, amit csak el kell indítanunk az `eclipse.exe/eclipse.app`-re kattintva.

Első indításkor az Eclipse megkérdezi, melyik workspace-ben szeretnénk dolgozni. Adjunk meg neki egy mappát (ha nem létezik, majd az Eclipse létrehozza). Figyeljünk, hogy a mappa elérési útjában ne szerepeljenek ékezetes karakterek, vagy szóközök. Pipáljuk ki, hogy ne kérdezze meg minden indításkor (indulás után bármikor lehet workspace-t váltani). Ez a workspace lesz a későbbiekben a projektfájlok helye, ide fog dolgozni alapesetben a program.

Megjegyzés. Természetesen máshonnan is linkelhető projekt a workspace-be másolása nélkül, de a workspace könyvtár használata kényelmes megoldás arra, hogy egységes helyen tároljuk az aktuális munkáinkat.

Amíg az új workspace-ben nincsenek projektjeink, az Eclipse megjelenít egy üdvözlőképernyő fület. Ezt nyugodtan bezárhatjuk.

4. Projekt létrehozása, importálása

4.1. A projekt és modell létrehozása

Ahhoz, hogy a Yakinduval megkezdhessük a munkát, szükség van egy tetszőleges projektre az Eclipse workspace-ben. A házi feladat támogatására kiadunk megfelelően előkészített projektvázakat, amelyeket csak importálni kell (ld. 4.2. szakasz). Az alábbiakban viszont leírjuk, hogyan kellene enélkül a projektváz nélkül a „nulláról” elindulni.

Az új projekt létrehozásához a **File** menü **New** menüpontján belüli **Project...** pontra kell kattintanunk. Ha Java kódot szeretnénk majd generálni (ami a házi feladat támogatására kiadott segédeszközöknek kelleni is fog), akkor *Java Project* készítésére van szükség, amely nem meglepő módon az *Java* kategórián belül található; egyéb esetben a *General* kategórián belüli sima *Project* is megteszi. A projekttypus kiválasztása és a *Next* gomb megnyomása után megadhatjuk a projekt nevét, majd egészen nyugodtan nyomhatunk rögtön egy **Finish**-t (a további beállításokra most nem lesz szükségünk).

A bal oldali Project Explorerben láthatóak a projektjeink: itt keressük meg a frissen létrehozottat. Ide fogjuk elkészíteni a Yakindu állapotmodellünket. Jobb gombbal kattintva a mappára **New**, majd **Other**. Felugrik egy ablak rengeteg választási lehetőséggel, itt válasszuk a **Yakindu** kategóriát, azon belül pedig a **Statechart Model** pontot. Fájlnévként megadhatunk bármit, csak a `.sct` kiterjesztésre figyeljünk. Aki akarja, természetesen létrehozhat előbb a projekten belül egy mappastruktúrát (jobb gombbal kattintva **New** és **Folder**) a modell elhelyezésére.

³<http://statecharts.org/download.html>

4.2. Yakindu projekt importálása

A házi feladat elkészítése során a fenti lépések végrehajtására nem lesz szükség, mivel egy előre megadott projektvázlattal kell dolgozni. Ezt egy `.zip` fájlban adják ki, amelyet a következőképpen kell Eclipse-be importálni.

- Katt a **File** menü **Import...** pontjára.
- A felugró ablakban a **General** mappán belüli **Existing Projects into Workspace** pont fog kelleni nekünk.
- Itt a *Select archive file* lehetőséget választva adjuk meg a letöltött `.zip` fájl útvonalát. Ekkor az ablak közepén lévő *Projects* részben láthatóvá kell válnia egyetlen projektnek, amelynek a neve tartalmazza a NEPTUN-kódunkat. Ez lesz a miénk.
- A **Finish** után a Project Explorerben láthatóvá válik az imént importált projektünk. Itt a mappát megnyitva, az `.sct` kiterjesztésű fájlra duplán kattintva elkezdhetünk dolgozni a házi feladattal.

4.3. A modell megnyitása

Nyissuk meg az `.sct` fájlt a Yakindu szerkesztőjében! Az Eclipse ekkor fel fogja tenni a kérdést, hogy „*Perspektívát*” akarunk-e váltani. Ahogy a 2.3. szakaszban írtuk, az Eclipse különböző funkcióihoz az eszközök, nézetek, eszköztárak különféle elrendezései tartoznak, így a Yakindu is olyan elrendezéssel jelenik meg az Eclipse-en belül, ahogy a készítői szerint a legkényelmesebb benne dolgozni. Tehát nyomjunk igent. A perspektíva természetesen később testreszabható a korábban írtak szerint.

4.4. A modell kimentése

Ha elkészült a megoldás, ne felejtjük el elmenteni (Ctrl+S, illetve floppy ikon az eszköztáron). A kész megoldás elmentése után az `.sct` fájlt kell majd feltölteni a feladatbeadó portálra (ld. 6. szakasz). Ha a **Project Explorer** segítségével kitallózzuk a fájlt, egyszerű *drag&drop* művelettel kimásolható a workspace-en belüli helyéről.

Egy másik megoldás a számos lehetőség közül, hogy jobb gombbal a fájlt képviselő bejegyzésre kattintunk, és a **Properties** menüponttal megnyitjuk a tulajdonságablakot; ott a **Resource** tulajdonságlap **Location** bejegyzése alatt olvasható a fájl teljes elérési útja, amelyet felhasználhatunk pl. a fájlfeltöltési párbeszédablakban.

Ügyeljünk arra, hogy a feladatmegoldás során előállt végleges verziót töltsük fel, semmiképp se az eredetileg kiadott projektvázban található modellkezdeményt.

5. Modellezés, szimuláció

5.1. Állapot alapú modellezés

Az állapot alapú modellezés tágabb témaköréről szóló Rendszermodellezés előadás fóliái elérhetőek a honlapon⁴ a többi előadási alkalom fóliáival együtt. A Yakindu modellek az állapotgép (*statechart*) formalizmussal írják le a rendszerek működését. Ezen modellezési paradigmához hasznos elméleti bevezetőt adunk az előadás kiegészítő írásos segédanyagban;⁵ ennek az alapos tanulmányozását mindenképpen javasoljuk, mivel a formalizmus elemeinek többségét bemutatja, és Yakindu modelleket használ hozzá illusztrációnak.

5.2. Modellezés Yakinduban

Az `.sct` fájl szerkesztéséhez megnyíló szerkesztőfül három területre van osztva:

- A bal oldali terület szöveges szintaxissal specifikálja az állapotgép nevét és interfészeit (input/output események ill. interfészváltozók neve és típusa).

⁴<https://inf.mit.bme.hu/edu/courses/remo/materials>

⁵<http://docs.inf.mit.bme.hu/remo-jegyzet/>

- A középső területen maga a statechart diagram lesz szerkeszthető. A diagram állapot- és pszeudoállapot-csomópontokból áll, amelyek szürke téglalapként jelölt ortogonális régiókba szervezhetőek. A csomópontok között állapotátmeneti szabályokat reprezentáló élek haladnak amelyek megcímkézhetőek a kiváltó okkal (input esemény vagy időzítés), őrfeltétellel, és végrehajtandó akcióval (változóértékek frissítése, output események).
- A jobb oldali területet a diagramszerkesztéshez használható paletta foglalja el, itt választhatóak ki a diagramra helyezendő modellelemek.

A házi feladat megoldásakor elvárás, hogy az állapotgép külső interfésze az előre kiadottal egyezzen. Így tehát a feladatmegoldás során elsősorban a diagrammal kell dolgozni, **az állapotgép nevének és interfészének módosítása tilos**. Ugyanakkor engedélyezett és ajánlott belső használatú, lokális változókat felvenni; erre a célra fenn van tartva a bal oldali területen egy **internal** megjelölésű szakasz (**Insert additional variables here** megjegyzéssel).

A szerkesztőeszköz részletesebb ismertetésére ezen a helyen nincs mód, de ez a tudás más forrásokból könnyen pótolható. A modellszerkesztő felhasználói felület használatát egy videón mutatjuk be⁶, amely lépésről lépésre végighalad a fenti elméleti bevezető segédanyag példáin. A modellező eszköz részletesebb megismeréséhez természetesen rendelkezésre áll a Yakindu honlapján angol nyelven publikált szöveges dokumentáció,⁷ továbbá a bemutató videó⁸ is.

A videóból nem feltétlenül látszik, de hasznos tudnivaló, hogy a szöveges beviteli helyeken (pl. állapotátmeneti szabályok címkézése) gépelés közben a **Ctrl + szőkőz** billentyűkombinációval kódkiegészítéseket (*Code completion*) javasol nekünk a Yakindu; ezzel nagymértékben gyorsítható a munka. További hasznos tipp, hogy a modellezés kezdetekor növeljük meg a *main region* nevű területet, mivel szinte biztos, hogy több helyre lesz szükségünk; a **Ctrl + görgő** kombinációval tudunk kényelmesen nagyítani, illetve kicsinyíteni.

Figyelem! A Yakindu természetesen jóval szélesebb körű felhasználásra alkalmas, mint a Rendszermodellezés házi feladat. Így vannak olyan modellezési elemei, amelyeket más felhasználási esetkerek szántak, a házi feladat szempontjából értelmetlenek, és így használatukat nem engedjük meg. (Konkrétabban: a Rendszermodellezés házi feladat kontextusában, a *Digitális technika* tárgyából tanult szinkron áramkörökkel ellentétben, nincs meghatározott *órajel* fogalom, így a kifejezetten erre építő Yakindu nyelvi elemek a szimulációban és tesztelés közben nem fognak helyesen működni.) Ezen **tiltott elemek**:

- `always`
- `oncycle`
- Kiváltó esemény nélküli állapotátmenet (a Yakindu a fentiekkel ekvivalensen értelmezi)

5.3. A modell működésének szimulálása

Ha már van egy részleges vagy teljes megoldásunk, nyilván szeretnénk meggyőződni annak helyességéről. Ennek egyik eszköze a Yakindu beépített szimulátora.

A szimuláció elindításához válasszuk ki a bal oldali Project Explorerben látható Yakindu statechart fájlt (`.sct`) vagy a kiadott projektben erre a célra előkészített `Simulation.launch` nevű „launch configurationt” (indítási konfigurációs állományt), majd jobb gombbal kattintva a **Run As**, majd **Statechart Simulation** pontot válasszuk. Így megnyílik a **Simulation View** nézet, és a Yakindu elkezd szimulálni a modellünket. Piros színnel ki lesz(nek) emelve az állapotkonfiguráció aktív állapota(i), a nagyobb összetett állapotoktól egészen a legszűkebb állapotig.

A jobb oldali **Simulation** fül alatt láthatóak az állapotgép interfészén definiált „változók”, illetve „események”. A házi feladat példáiban ezek gombok, kijelzők, illetve időesemények lesznek majd. A szimuláció indítása után a *gombok* nyomkodása input eseményeknek felel meg, így ezekkel vezérelhetjük

⁶<http://youtu.be/ev5wEjvje78>

⁷<http://statecharts.org/documentation.html>

⁸<https://www.youtube.com/watch?v=u06MASCPrG>

közvetlenül a szimulált állapotgép állapotátmeneteit. A szimulációt a felső eszköztárban lévő piros négyzettel, vagyis a **Terminate** gombbal állíthatjuk le.

5.4. A modell működésének tesztelése

Megoldásunk helyességének ellenőrzésére szolgálnak a kiadott tesztesetek. Ezek lefuttatásával egyszerű helyesírási hibáktól kezdve a bonyolult funkcionális hiányosságokig számos problémára fényt deríthetünk még a házi feladat beadása előtt. Teszteseteink felépítése a következő: először kezdőállapotba állítjuk a vizsgált állapotgépet, majd események sorozatának hatására léptetjük, végül (esetleg közben is) megvizsgáljuk, hogy a feladatkiírásnak megfelelően viselkedett-e. Amennyiben igen, a teszteset *sikeressnek* mondjuk, ellenkező esetben a teszteset *meghiúsul*, és kilistázzuk a hiba okát.

A kötelező házi feladat esetén egy teszteset az alábbi eseményeket tartalmazhatja:

- *Gomb Lenyomása*: a sakkórán lenyomunk egy gombot, amire a rendszernek a feladatkiírásnak megfelelően kell reagálnia.
- *Várakozás*: Idő múlását szimulálhatjuk az állapotgépen. Erre szintén reagálhat az állapotgép.

Események egy sorozata után az alábbi vizsgálatokat tehetjük:

- *Kijelző leolvasása*: A kijelző szövegét betűről betűre összehasonlítjuk egy elvárt értékkel.
- *Játékosok számjelzőinek leolvasása*: A játékosok idejét jelző kijelzőn lévő számot vizsgáljuk.
- *Hangjelzés vizsgálata*: Megnézzük, hogy az ellenőrzés pillanatában elkezdett-e sípolni a sakkóra. (Mivel a modellnek önmagában, az aktuális megvalósításban használt hangjelzések hosszától függetlenül helyesen kell viselkedniük, csak a hangjelzés kezdését mint pillanatszerű eseményt vizsgáljuk.)

A bemelegítő szorgalmi házi feladatban értelemszerűen ennél kevesebb elemből épülnek fel a tesztesetek.

Teszteseteinket a `Tests.launch` állományra jobb gombbal kattintva futtathatjuk, a **Run as** menüponttal. A tesztek hamar lefutnak, két helyen lehet ellenőrizni az eredményeket: a tesztekéről szöveges jelentés jelenik meg a konzolon (**Console** nézet), illetve a tesztfutató keretrendszer (**JUnit**) egy külön erre a célra szánt nézetben is összefoglalja az eredményeket.

A konzolon a sikeres tesztek kódját egyszerűen csak felsoroljuk:

```
neptun4 Succeeded!
```

Meghiúsult tesztek esetén kiírjuk a vizsgált teszt célját, a beadott eseményeket sorrendhelyesen (azok időpontjával feltüntetve), valamint azt a vizsgálatot, ami meghiúsítja a tesztet. Itt a kapott és a helyette elvárt kimenetet is feltüntetjük.

```
neptun4 Failed:
Pressing the button three times shows your Neptun code N3PTUN again
-----
- Button at 0s
- Button at 0s
- Button at 0s
- Failed main display check: expected "N3PTUN" but found "Other text"
```

A **JUnit** nézet felsorolja a teszteseteket, amelyeket színkóddal (zöld ill. piros) lát el annak megfelelően, hogy sikeres volt-e vagy sem. Az összes teszteset lefutásáról összefoglalót olvashatunk a nézet tetején, valamint egy jelzőcsík is mutatja a futtatás kimenetelét. Egy meghiúsult esetre kattintva megnézhetjük a hiba okát a **Failure Trace** ablakban.

5.5. A modell kipróbálása

A részleges vagy teljes megoldásunk helyességét nem csak a Yakindu beépített szimulátorán keresztül próbálhatjuk ki, hanem saját fejlesztésű programba is beágyazhatjuk. (A bemelegítő házi feladat esetén ez a lehetőség nem érhető el.) A kötelező házi feladat esetén el is készítettünk egy sakkórát imitáló grafikus felületet, amelyen keresztül az elkészített modell működése közvetlenül és látványosan kipróbálható. Az alkalmazást az `Application.launch` launch configuration állományra jobb gombbal kattintva indíthatjuk, ha a **Run as** menüpontot választjuk.

Megjegyzés. Olyan modellt nem érdemes kipróbálni, amelyet már a Yakindu szerkesztő is hibásnak mond. Ezekben az esetekben sokszor az alkalmazás már el sem fog tudni indulni, hibaüzenettel azonnal leáll.

5.6. Kódgenerálás

A Yakindu képes az állapotgép-modellből olyan forráskódot generálni (különbéle programnyelvekben), amelynek működése az állapotgéppel meg fog egyezni. Az állapotgép szerkesztése és elmentése után a Yakindu automatikusan előállítja ill. frissíti a tárgynyelvi forrásfájlokat.

A kiadott projektvázakban már konfigurálásra került a (Java nyelvű) kódgenerálás, amelynek a beállításait egy `.sgen` kiterjesztésű fájl tárolja. Valójában mind a tesztkészlet, mind a sakkóra grafikus felület az így automatikusan előálló forráskódot hívja meg. A házi feladat megoldása során se a kódgenerálás beállításai, se a generált forráskóddal nem kell foglalkozni, de érdeklődő hallgatók megnézhetik ezeket.

6. Feladatkiadás és feladatbeadás

A Rendszermodellezés tárgy honlapján⁹, a bal oldalt fent látható navigációs fában a **Hírek** rovatra kattintva a tárggyal kapcsolatos aktuális oktatási hírek olvashatóak, amelyekre RSS olvasó segítségével fel is lehet iratkozni. Itt lesz közzétéve a házi feladatokhoz tartozó feladatkiírások és az előre összekészített Yakindu projektvázak letöltésének lehetősége; illetve a **Házi feladat** aloldalon is összegezzük a tudnivalókat.

A megoldás feltöltése a feladatbeadó portálon¹⁰ lehetséges, kizárólag a határidőt megelőző időszakban. A határidőt szigorúan vesszük, a beadási űrlap a határidő elérésekor percre pontosan lezárul. A feladatbeadó portál használata nem bonyolult, de probléma esetén nyugodtan fordulhatunk a használati útmutatót.¹¹

Figyelem! A megoldás beadásakor egyetlen `.sct` fájl feltöltése szükséges.

Vigyázzunk arra, hogy azt a modellt töltsük fel amit szerkesztettünk! A **Copy project into workspace** opció hatására a workspace mappába másolódik a projekt az eredeti letöltés helyéről. Ebben az esetben vagy a workspace-ből töltsük fel a megoldást, vagy másoljuk ki onnan (részletes leírás a 4.4. szakaszban olvasható); de semmiképp se az eredetileg letöltött fájlt töltsük fel változatlan formában.

Mivel mindenki egyénileg testreszabott házi feladatot kap, egyéni azonosítás szükséges a házi feladat elemeinek letöltésekor és a megoldás feltöltésekor egyaránt. Az azonosítást a BME Címtár¹² szolgáltatása végzi, ezért aki még nem tette meg, mielőbb regisztráljon magának címtár azonosítót. Ha a portál elérésekor nem történik meg automatikusan az azonosítás, akkor a „nincs jogosultság” hibaüzenetet kaphatjuk; ebben az esetben a bal oldali sávban kattintsunk a **BME Címtár belépés** linkre.

⁹<https://inf.mit.bme.hu/edu/courses/remo>

¹⁰<https://inf.mit.bme.hu/user/grader>

¹¹<https://inf.mit.bme.hu/wiki/jegyzokonyv>

¹²<https://login.bme.hu/admin/>

Hivatkozások

- [1] David Harel: Statecharts: A visual formalism for complex systems. *Sci. Comput. Program.*, 8. évf. (1987) 3. sz., 231–274. p. URL [http://dx.doi.org/10.1016/0167-6423\(87\)90035-9](http://dx.doi.org/10.1016/0167-6423(87)90035-9).